

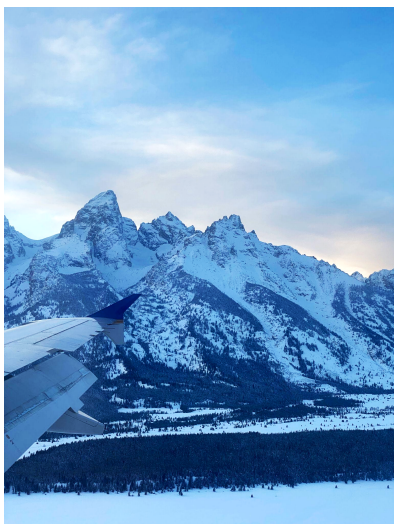
Skidpatrullutbyte Jackson Hole USA

januari 2023

Resan dit

Vår resa startade från två olika håll. Katariina flög ifrån Gällivare och Amanda flög ifrån Östersund, för att sedan sammanstråla i Stockholm. Det blev en natt på hotell vid Arlanda, innan den långa flygningen över mot USA påbörjades. På grund av snöväder, trafikstockning runt Londons flygplats och ett saknat tanklock blev vi 2 timmar försenade till vårt nästa flyg - vilket var exakt den tiden vi hade för att byta flygplan - men tack vare att vi gjorde hastighetsrekord i löpning på flygplats så hann vi med flyget till Denver (det gjorde dock inte vårt bagage...). En viss nervositet fanns över om vi skulle bli insläppta i landet då vi hört om erkänt nitiska gränskontroller, men så fort vi sagt att vi gärna ville åka därifrån igen i framtiden så blev vi välkomnade. Resan gick vidare till Jackson Hole och tack vare tur med vädret kunde vi konstatera att inflygningen över Jackson Hole airport troligen är en av de vackraste som går att göra med ett flygplan, sådär rakt in bland klippiga bergen. Men tur är väl det, tyckte en flygplatsarbetare, då flygplatsen också är en av de mest påkostade i USA... På flygplatsen blev vi mycket varmt välkomnade av två skidpatrullörer och den svenska flaggan, innan vi fick skjuts till boendet förbi 100-tals elks (alltså inte en älg utan ett storväxt hjortdjur) och ändlöst med pick-ups.

Stugan där vi skulle bo, Raymer cabin, har en speciell historia. Den byggdes utav en av skidpatrullörerna vars namn var Tom Raymer. Han omkom tyvärr i en lavin år 1986, och hans familj bestämde sig sedan för att skänka stugan till skidpatrullen som med gemensamma krafter färdigställde den. Den blev en plats tillgänglig för utbyten, släkt och vänner på besök. Det är ett fantastiskt mysig ställe att få bo på, och vi är mycket tacksamma att vi fick låna stugan!

Snabba fakta

Anläggningen

Liftar - 13 st (1 kabin, 2 gondoler, 10 sittliftar)
Högsta fallhöjd -1261 m (2a högsta i USA)
Nedfarter - 146 st ink parker (en stor andel är off-pist åk)
Svarta/dubbelsvarta nedfarter - över 50%
Gröna nedfarter - 5 st (endast i botten av området)
Lifftekniker - 26 st (2 st per lift och dag som jobbar)
Mountainhosts - 15-20 st per dag
Skidlärare - 600 st utbildade finns tillgängliga för arbete
Rekord antal gäster - ca 10 000 st
Begränsning antal gäster per dag - 7000 st

Skidpatrullörerna

40 personer per dag
60 personer jobbar heltid, varav 10 är kvinnor
92 personer tillgängliga för patrullarbete
Medelålder 47 år

Bli skidpatrullör i Jackson Hole

Jobbet söks med en vanlig ansökan, och urvalsprocess sker i mars. Personer som blir uttagna går vidare till en tvådagars skidåkningstest under intensiva former, där de ska visa att de behärskar hela skidområdet, och får även genomföra övningar i lavin och sjukvård. Wilderness medicine eller motsvarande utbildning är ett grundkrav, och all form av lavinkunskap är meriterande. Först efter skidåkningstestet avgörs om den uttagna får en anställning eller inte. Lite skämtsamt har det sagts att någon måste dö för att en ny person ska bli anställd, men det visar också på att jobbet är mycket eftertraktat och att det finns enormt stort erfarenhet inom personalen, vilket i en anläggning med en terräng som denna är av allra största vikt! Jobbet innebär stora faror, så till viss del behövs ett mod och en riskacceptans samtidigt som medvetenheten om säkerhet måste följa med en anställd i alla delar av arbetet. Historiskt sett har många skidpatrullörer dött i Jackson Hole. Idag finns därför väl utarbetade rutiner för allt som ska utföras i anläggningen.

Dagliga rutiner

Beroende på vädret så börjar arbetsdagen någon gång mellan klockan 05.00 - 07.30. En person gör prognos inom snö och lavin. I skidanläggningen finns 5 olika väderstationer som checkas av. Den informationen och annat av vikt som hänt under gårdagen, dras på vägen upp i kabinen som alla skidpatrullörer åker på morgonen (med undantag för någon övning). Även sådant som händer utanför området och hanterats av SAR-gruppen nämns.

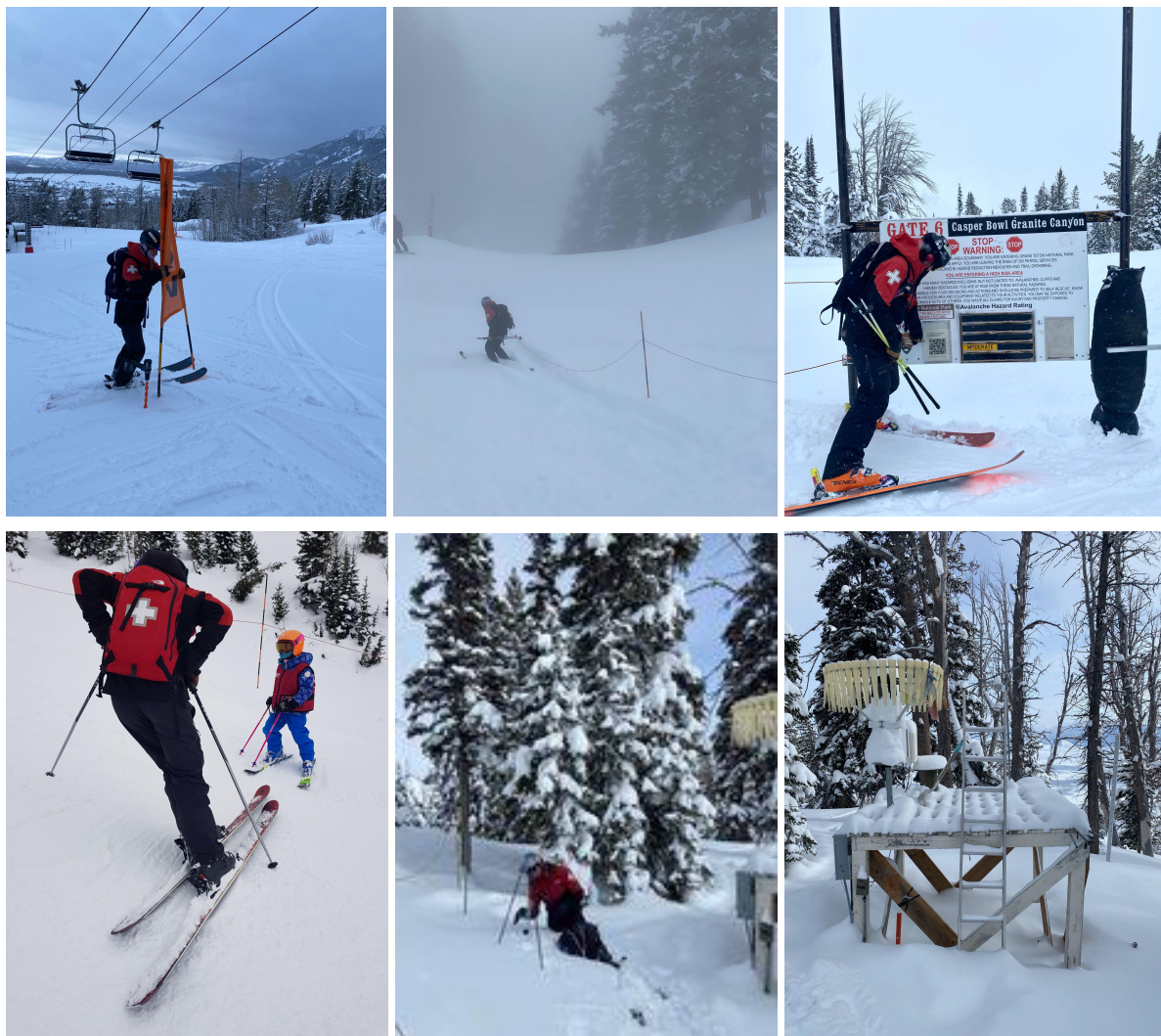
På bergstation ligger Mountain station, deras bas där alla utgår ifrån. Stor del av morgonen går åt till lavinbekämpning om det snöat och/eller blåst. Skidpatrullörer som inte spränger ägnar sig åt på-åk i de största vanligaste backarna, där de sätter upp långsamt-skyltar, fixar med rep för avspärning, sopar skyltar och gates från snö, ändrar skyltar för lavinfara och kontrollerar att sjukvårdsmaterial finns. Några skidpatrullörer bemannar även de andra två bergsstationerna för att ha kortare avstånd om något skulle hända där.

Under dagen åker skidpatrullörerna massvis av skidor, både inom och utanför området. De håller då koll, håller snyggt, och finns tillgängliga för gästerna. Inget ensamarbete, utan 2 eller fler åker tillsammans. Minst 4 personer är alltid kvar uppe på Mountain station och är redo att åka om något händer. En patrullör jobbar på skoter allra längst ner i området, där det är platt nog för att köra säkert. Den personen finns tillgänglig för transporter av material och människor, och för att hjälpa räddningspulkor som kommer ner för långt bort åt sidorna för att dessa ska kunna skida hela vägen till centrum.

Efter stängning avpatrulleras allt (Sweep), både pist och off-pist. Förutbestämda rutter åks av alla patrullörer och i korsningarna möts de upp och kryssar stavarna ovanför huvudet för att visa att allt är tomt ovanför dem. I off-pisten ropas "Closing!" för att verkligen täcka av hela området där patrullören inte kan se allt. En person sitter alltid kvar på Mountain station och sköter radion dit alla som patrullerar av rapporterar in när deras rutt är färdig och konstaterat tom. De som inte tilldelats någon avpatrullering stannar också kvar uppe på bergstation tills resten är nere, utfall någon skadad person skulle hittas eller patrullkollegorna som patrullerar av på annat sätt behöver hjälp. Viktigt är då att extrapersonerna tar ett så säkert åk ner som det går. Exempel finns på när det inte skett, utan en lavin har lösts ut när det inte finns någon personal kvar på bergstationen som skulle kunna ingripa för att genomföra en räddning. Anställda har då fått vara ifrån jobbet under en period utan betalt för att förstå allvaret i det som hänt.

Efter jobbet samlas alltid nästan alla i deras patrullstuga nedanför anläggningen för att prata om dagen, slappna av en aning och kanske ta en öl eller två.

Varannan vecka tar Jackson Hole emot 2 utbytespatrullörer och skickar själva iväg 2 stycken till någon annan skidort i USA eller Kanada. Varje år genomförs också ett utbyte med Les Arcs i Frankrike där en patrullör från vardera håll jobbar borta hela vintersäsongen.

Personlig utrustning

Kläder från Marmot. Mörka byxor och en jacka med röda ärm/axlar, samt vita kryss på ärmarna och ryggen. Inom området där all lavinbekämpning sker är det inget tvång att använda lavinryggsäck, utan många använder en kroppsnära väst, också den röd eller svart och med ett stort vitt kryss på ryggen. Där förvaras spade, sond, första hjälpen, och utrustning för att kunna fira sig ner ifrån en lift. Om skidpatrullörerna åker utanför området tar de på sig lavinryggsäck. Om sådan skulle behövas inom området under dagen finns alltid extra uppe på Mountain station.

Av all utrustning som patrullörerna behöver så står företaget för uniform, transceiver, sond, spade och lavinryggsäck. Tidigare fanns ett bidrag på ca 12 kr per arbetad timme för att hjälpa till med kostnader för övrig utrustning, men numera är det inkluderat i lönen.

Övningar

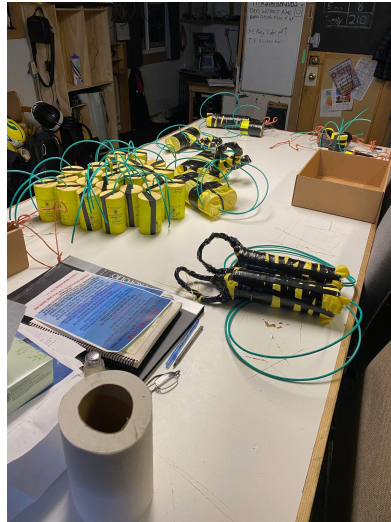
Dagar utan snö och blåst läggs olika övningar upp och genomförs innan öppning av anläggningen. Den kan handla om lavin, sjukvård, rephantering eller annat, i olika former. Helst en ny övning varje vecka som alla hinner vara med på, men nästan alltid snöar det så pass ofta i Jackson Hole att det inte är möjligt!

Lavinbekämpningsarbete

Sprängning av laviner sker alltid efter snö och blåst, eftersom stor del av anläggningen är lavinterräng. Ett av sprängteamen börjar tidigare än resten av kollegorna. De planerar då vad som ska sprängas och hur mycket sprängämne som behöver tas ut. Allt lastas i kabinen, den första som går på morgonen, någon gång vid kl 6.30. Denna kabin kallas för X-car. Från den sker sprängning på de sluttningar som går att komma åt med att kasta sprängämnet ner på sluttningarna. Uppe på Mountain station delas sedan resterande sprängämne upp och förbereds inför att alla kollegor kommer upp kl 7.30. Därifrån tar 8 olika sprängteam med sig den mängd sprängämne som behövs till deras Route och lägger i jackor och ryggsäckar. Ett sprängteam består av mellan 2-4 personer. Alla som går ut genom dörren innan lavinbekämpningsarbete kollar så att lavinryggsäck är på, grenrem används, handtag framme och transcievercheck! Bekämpningen sker sedan på skidor och uppifrån och ner i anläggningen. Några team hikear uppåt för att ta sig åt sidorna och spränga i off-pist områdena. Där stannar också 2 personer kvar högst upp i en liten stuga för att finnas som backup om något skulle hända sprängteamen. Det sker inte jättemycket kommunikation på radio, utan teamen håller koll på varandra och rör sig neråt allt eftersom. De flesta laddningarna kastas ut och dessa är vanligen på 1-2 kilo. Några laddningar sätts på käpp. En större smäll kan vara på 4 kilo, och kälkar används med upp till 7.5 kilo. För att tända på laddningarna har de speciella tändare som de drar i med ett ryck, efter att ha satt på den på stubinen, vilken har en brinntid på 90 sekunder för en vanlig handladdning, eller längre om laddningen ska placeras längre bort. Några gazex finns, och dessa används innan personalen kommer upp. Så småningom är tanken att bygga ut detta system ännu mera. Fortfarande sker dock det mesta arbetet för hand. När sprängarbetet är klart rapporteras det in på radion, och först när alla router är genomförda kan skidområdet öppna.

“ON A BIG DAY” - 109 kg

I skidpatrullen i Jackson Hole, och även i USA överlag, vill personer ogärna säga ord som spränga, dynamit, bomb, osv. Restriktioner finns på att fota, filma och visa bilder på sprängarbete och lavinbekämpning.

Lavinräddning

Skidpatrullen sköter allt som har med lavinräddning att göra inom systemet. Ibland hjälper möjligen några guider till, men ingen annan personal. En första insatsgrupp skickas först på platsen som då påbörjar transcieversök. Därefter kommer resten av gruppen med all utrustning som behövs.

Utanför anläggningen kan några patrullörer åka först på ett lavinlarm, men när SAR-gruppen kommer på plats är det den som har ansvaret för räddningen.

Skadeomhändertaganden/Räddning

Patrullen tar årligen hand om cirka 1000 incidenter, varav de flesta sker under vintern. På flera olika platser i anläggningen finns pulkor utplacerade. Alla är skidpulkor med antingen ett par skacklar, eller skacklar både bakåt och framåt. Om en pulka tas från sin plats så vänds locket med ett sjukvårdskryss på till ett X istället, för att visa att det är tomt. Pulkorna har som standardutrustning ett täcke i en sovsäck i en presenning. Övrig utrustning tas med efter att den som är först på plats har gjort en bedömning på vad som behövs. Nackkrage används på alla nack- och ryggsador. I övrigt finns exempelvis utrustning för stabilisering av ben/arm, bäcken, och större vaccuumdrass. Mestadels är det knäskador som tas om hand i skidanläggningen, men även större och allvarigare skador förekommer,

mycket då på grund av den extrema terrängen som finns. I snitt en gång per vecka behöver någon gäst räddas då den hamnat på en plats som den inte kan ta sig ifrån igen. Alla skador och all räddning tas omhand av skidpatrullörerna. Ingen annan personal kommer ut och hjälper till. Varken personal som jobbar i skidanläggningen eller exempelvis ambulanspersonal. Skidpatrullen har dock tillgång till att ge syrgas och smärtlindrande tabletter såsom Aspirin. Det finns även 3 stycken Lucas för att kunna bibehålla HLR under pulkatransporter ner till byn. Så fort den skadade personen är paketerad och nedtransporterad finns där en väl utrustad läkarmottagning med personal och röntgen, där det bara är att dra pulkan rakt in på undersökningsbordet. Den skidpatrullör som varit först på plats skriver ett skadekort som finns på dator, där en hel del detaljer ingår så som exempelvis väder och snöförhållanden.

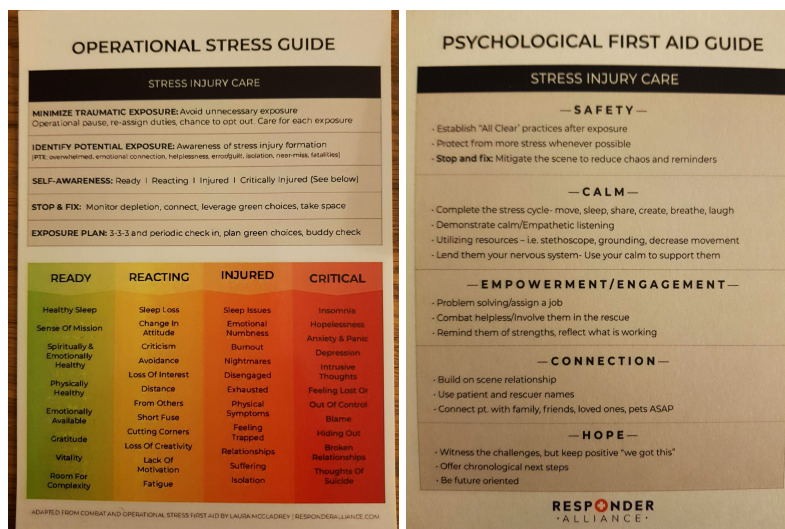
Evakuering

Evakuering av liftar är det skidpatrullen som genomför, medan tekniker jobbar med att hitta och laga felet på liften.

Mental hälsa

För cirka 4 år sedan så infördes ett system för att kunna utvärdera skidpatrullörernas mående, och för individen att kunna se över sin egen mentala hälsa. Materialet är taget från

Responder Alliance efter att Laura McGladrey haft en föreläsning för skidpatrullörerna och räddningspersonal i Teton, som alla var helt överens om att det var något de ville jobba med. Alla som i någon form jobbar med räddning inom countyt har alltså börjat använda sig av detta material med information, skalor och graderingar på sitt mående och kan vidta åtgärder eller hjälpa andra att vidta åtgärder om det skulle visa sig att mer hjälp skulle behövas utöver kamrattöd, tid och medvetenhet om sin egen status. Tack vare omfattande donationer från människor i Teton-området så har den personal som haft behov av ytterligare stöd eller hjälp kunnat gå till en kvalificerad terapeut eller psykolog som har en god kunskap om situationer och problematik som räddningspersonal ställs inför. Detta utan att behöva gå igenom sin chef.

Lavinhund

Hundar är en självklar del av skidpatrullen och lavinräddningen i Jackson Hole. Alla hjälper till med träning, skötsel av, och engagemang i hundarna. Hundförarna anser att det är mycket viktigt att ta hundarna redan från att de är valpar, 7 veckor gamla, och börja träningen med den viktiga anknytningen till föraren, socialisering, miljö, och grunder inom sök. Under det första året genomförs många korta repetitioner som hela tiden ska lyckas, och hunden ska kunna bibehålla fokus och hög energi under all träning. Aldrig får det bli tråkigt eller koncentrationen tappas. Det skulle betyda att träningen blivit för svår och föraren får kliva tillbaka flera steg och börja om. Träningen börjar med att hitta föraren bakom en liten snövägg, för att sedan lägga på allt mer snö och bygga svårighetsgraden successivt. Om träningen går bra så kan föraren börja bytas ut till andra personer som gömmer sig bakom snön. Till sin hjälp för att bygga gropar i snön att gömma figurer i, har anläggningen köpt specialtillverkade bojar från ett båtföretag. Dessa går att blåsa upp på en minut för att sedan lägga på backen och låta snöa över, alternativt putta över snö med en pistmaskin. Efter ett år kan mycket annan träning läggas på, då allt som gynnar färdigheterna hos ekipaget ses som positivt. En hel del tid läggs också på att jobba med den fysiska biten hos hundarna, både kondition och styrka, men även friskvård med balans och koordination. Allt för att få hundarna att göra ett bättre jobb och hålla längre. Hundarna övar även på att arbeta tillsammans med andra patrullörer än sina förare, om det skulle vara så att föraren själv blir meddragen av en lavin eller bara inte är på plats just för tillfället. För provtagningen står en organisation i Colorado, CRAD (Colorado Rapid Avalanche Deployment), som skickar personal på plats till Jackson Hole för genomförande.

Just nu finns 3 godkända ekipage och 2 hundar till tränas och ska prövas denna säsong.

SAR-grupp

Det är Sheriffen i varje County som är ansvarig för SAR-gruppen. Det är en av de största i landet, ca 40-50 personer, vilket beror på det stora antalet besökare inom Teton-området. Varje år får de hantera mellan 100-150 olika räddningar, varav runt 5 stycken är dödsfall. Varje månad övar de en gång inomhus och en gång utomhus. Alla i gruppen gör detta på helt frivillig basis, med undantag av ett par personer som har kontorstjänst. All utrustning har kunnat köpas in tack vare donationer och sponsringar utifrån, genom ett mycket hängivet marknadsföringsarbete. Tack vare att många personer med en mycket god ekonomi har valt att bosätta sig i området eftersom skattereglerna är annorlunda än på andra platser, så sker oftast en väldigt omfattande sponsring från dem som blivit räddade, eller eventuellt tänker att de skulle råka behöva hjälp någon gång i framtiden. SAR-gruppen har nyligen lyckats samla ihop så pass mycket pengar att en helt egen helikopter köpts in. Utöver den så finns sannolikt allt som en räddningspersonal någonsin skulle kunna tänkas behöva, så som skotrar, fyrhjulingar, bandhjuling, bandvagn, flera olika bilar, båtar, kajaker, recco-SAR, pejluutrustning för flygplan, klättrings- och reputrustning, m.m, och självklart flertalet olika bårar och sjukvårdsutrustning.

Tackord

Vi vill rikta ett stort tack till alla som har gjort detta mycket spännande och lärorika utbyte möjligt!

Taiga

Twiceme

Skipatrol Sweden genom Jocke Nybergs minnesfond

Fråga gärna oss, Amanda och Katariina, om ni vill veta något mer eller bara prata om resan!